

opmærksom paa, at er der noget Felt, hvor Lærlingeloven er paakrævet, saa er det indenfor Handelen, fordi der indenfor Handelen i langt højere Grad anvendes Lærlingelever, eller hvad man nu skal kalde dem, for at faa billig Arbejdskraft, altsaa i forretningsmæssigt Øjemed, end for at give de paagældende en god og forsvarlig Uddannelse. Netop indenfor Handelen er en god Lærlingelov langt mere paakrævet, det vil sige en Lærlingelov, der giver de unge en virkelig Beskyttelse.

Og det af flere Grunde. Det er nemlig ikke saadan indenfor Handelen, at man kender det Arbejdssted og den Principal eller den Forretning, hvor en ung Mand eller Kvinde bliver anbragt i Lære. Specielt gælder dette selvfølgelig i Hovedstaden. Ofte er Forældre, der ønsker en Lærer til deres Børn indenfor Handelen eller Kontorvirksomheden, nødt til at tage den første, der falder for, og selv om det mange Gange er en stor og anerkendt Forretning, behøver det ikke at være et godt Lærested. Paa samme Maade som det ærede Medlem Hr. Lange nævnte, at man kunde være dygtig til at pakke ind uden at være en dygtig Købmand, kan en klog eller dygtig Forretningsmand være fuldstændig uegnet til at opdrage de unge Mennesker til det Fag, de skal lære. Naar det da er saadan, at Forældrene er ude af Stand til at bedømme den Læreplads, de faar til deres Datter eller Søn indenfor Handels- eller Kontorvirksomheden, er helt overladte til at lade Tilfældigheden raade, saa forekommer det mig rimeligt, at Samfundet gennem Lovgivningen giver Beskyttelse imod Misbrug, for saa vidt de unge skulde komme paa en Plads, hvor der slet ikke er nogen Mulighed for en Oplæring.

Og jeg tør dristigt paastaa, at der findes intet Haandværksfag, hvor de unge antages under saa gale Forudsætninger, som det sker indenfor Handels- og Kontorvirksomheden. Naar en Forretning antager unge Mennesker, og det siges til dem, at man skal oplære dem til Handel eller Kontorarbejde, ønsker man dem i Virkeligheden ofte kun som Specialarbejdere, og Forældrene er ikke altid i Stand til at bedømme, om Forholdene er gode eller daarlige i saa Henseende. Dertil kommer, at fordi man fra Handelens Side søger gennem Agitation at give Befolkningen det Indtryk, at Handels- og Kontor-medhjælpere fører en Slags Middelklasse-tilværelse, er der mange, der tror, at blot de faar deres Søn eller Datter paa et Handelskontor, i en Forretning eller en dertil

svarende Virksomhed, har de derved givet dem Mulighed for at hæve sig op over Arbejderklassens almindelige Niveau, og ved denne Forestilling, som systematisk bliver holdt vedlige af den selvstændige Handelsstands Organer, er det alt for let at faa for stor Tilgang af unge til disse Fag. Det vil sige, at der bliver for stort Udbud af Lærlinge, og det betyder igen, at de antages i Virksomheder, hvor de overhovedet ikke har nogen Mulighed for at uddanne sig til det, som de skal lære.

Endvidere er det saaledes, at man indenfor Forretningstivet, paa Kontorer og lignende Steder, har en stærk Ulyst til at lade de unge Mennesker skifte Arbejdssted indenfor selve Forretningens Omraade. Det kan i mange Tilfælde gøres uden Gene. Paa et Kontor vil det næsten altid være muligt at lade den unge skifte fra det ene Sted paa Kontoret til det andet, snart i Bogholderiet, snart i Korrespondancen, snart ved det mere decideret manuelle Arbejde og snart paa det Sted, hvor der skal skabes Overblik over Virksomheden. Det er klart, at det volder nogen Gene for dem, der skal lade Arbejdet, og en ung Mand eller ung Kvinde er jo ikke lige med det samme kompetent til at udføre Rutinearbejde paa Steder, hvor vedkommende ikke før har været. Men med en Smule god Villie kunde det uden større Bekostninger for de større Forretninger gøres saadan, at de unge fik en alsidig Uddannelse. Nu gør man det ikke, væsentlig fordi der mangler Tilsyn med Gennemførelsen af Lærlingeloven, og de ikke føler sig bundet af den nugældende Lærlingelov; man udnytter den Fordel, man har ved at lade de unge arbejde som Specialarbejdere, ved hurtigst muligt at lade dem faa Rutine paa en ganske bestemt Plads, og saa flytter man dem ikke derfra. Der kan de gøre bedst Fyldest, der kan de arbejde hurtigst og mest intensivt. Og endelig har man den Fordel, at man har dem billigt, for saa kan de ikke søge over i en anden Virksomhed, de er stavnsbundet til det bestemte Arbejde, de en Gang har lært. Dette drives systematisk indenfor store Kredse af den danske Forretningsstand. Netop derfor er det i høj Grad paakrævet, at der er en Lærlingelov med fast Tilsyn ogsaa for Handelens Vedkommende.

Det ærede Medlem Hr. Lange omtalte Handelsskolerne og sagde, at Handelsstandens Kærlighed til dem var saa stor, da den selv havde skabt dem, at det ikke maatte være en Pligt for Handelsstanden at skulle holde de unge Mennesker paa Handelsskole. Jeg tvivler ikke om, at der er mange Køb-